

[Hans Hedtoft.]

erhvervsdrivende selv, der skal træffe Beslutning om, hvorledes den Valuta, som hele den danske Befolkning er med til at indtjene, skal anvendes. Man kan sige, at vi har jo Handelsministeriets Cirkulære, som jeg selv henviste til, og hvad er der saa at klage over. Ja, jeg tror, den højtærede Handelsminister bedst selv ved, hvor det er Skoen trykker. I Oktober Maaned 1946 ophævede Handelsministeren og hans Kollega, Landbrugsministeren, den ganske vist ikke særlig effektive Kontrol, vi havde — den Kontrol, der blev ført med, at Afleveringspligten for udenlandsk Valuta faktisk blev overholdt. Onde Tunger vilde dengang vide, at en væsentlig Grund hertil var, at Myndighederne havde for meget at gøre med at kontrollere Sverigesrejserne.

Nu er det klart, at uanset om Afleveringspligten kontrolleres eller ej, vil Hovedparten af den indtjente fremmede Valuta blive hjemtaget, idet de erhvervsdrivende normalt selv er interesseret i at faa Pengene hjem. Dette gælder først og fremmest den store Del af vore Valutaindtægter, der hidrører fra Landbrugseksporten. Hertil kommer, at for Landbrugseksportens Vedkommende er Muligheden for, at der kan finde Misbrug Sted, ikke stor, idet den allervæsentligste Del af denne Eksport foretages gennem Landbrugsministeriets forskellige Eksportudvalg.

For Industrieksporten, Fragtindtægterne og Forsikringsvirksomheden stiller Forholdene sig noget anderledes. Selvfølgelig bliver ogsaa i disse Tilfælde Hovedparten af den indtjente Valuta afleveret, men det er aabenbart, at visse erhvervsdrivende her kan have en betydelig Interesse i at beholde Beløb i fremmed Valuta til fri Disposition, idet de paagældende derved undgaar Statsmagtens Godkendelse af eventuelle Forretningsdispositioner i Udlandet.

Endelig faar hele Problemet naturligvis meget stor Betydning i de Tilfælde, hvor Medlemmer af Regeringen finder Lejlighed til at rejse Tvivl om den danske Kronens Kurs. Det er jo sket nogle Gange tidligere, men saa vidt jeg ved, er det ikke aktuelt i Øjeblikket. Nu tjener det ikke noget Formaal at skjule, at en effektiv Kontrol med Hjemtagelsespligten for enhver Regering vil være meget vanskelig. I Øjeblikket indgaar

de Valutabeløb, der bliver til Raadighed, til de private Banker og overføres herfra til Nationalbanken i store samlede Poster. Hvem der indbetaler hvad, og om Indbetalingerne staaer i Forhold til den foretagne Eksport eller svarer til de indtjente Fragtindtægter, kontrolleres kun i meget begrænset Omfang. Men at en Opgave er vanskelig, berettiger imidlertid ikke til paa Forhaand at give op, og jeg kan i alle Tilfælde ikke se andet, end at det maa være forholdsvis simpelt for Vareeksportens Vedkommende at sammenholde Udførselsattesterne med Indbetalinger af fremmed Valuta. Vanskeligere er Skibsfartsindtægterne, men ligger Fragtnævnet ikke inde med et betydeligt Materiale angaaende udenlandske Fragtrater, saa man her igennem kan danne sig et Skøn over, i hvilket Omfang de Fragtindtægter, der indtjenes ved oversøisk Sejlads, virkelig bliver hjemført og bliver hjemført i tilstrækkeligt Omfang? Det er et af de Spørgsmaal, som vi gerne vil have Lejlighed til i et kommende Udvalg nærmere at tale med den højtærede Handelsminister om.

Vareforsyningslovens § 4, Stk. 4, indeholder en Bemyndigelse for Ministeren til at bestemme, „at en vis Del af Betalingen, hvor Hensynet til det danske Prisniveau gør dette ønskeligt, skal anvendes til Udligning af Priser for indførte Varer.“ Denne Bestemmelse er sat ind i Loven ved Ændringen i 1943, men har kun fundet Anvendelse i meget faa Tilfælde. Ikke mindst i det sidste Aar har Prisudviklingen i visse af de Lande, med hvilke vi samhandler, imidlertid i høj Grad gjort en Anvendelse af det paagældende Afsnit i Loven paa krævet. Hvis jeg maa nævne et enkelt Eksempel: Saa vidt jeg ved, er Smørprisen for Øjeblikket til Finland steget til 8 Kr. 67 Øre pr. kg, og samtidig er den finske Træpris gaaet tilsvarende i Vejret. Hvis man nu tænkte sig, at Landboforeningernes under de nuværende Forhold efter min Mening helt urimelige Forlangende virkelig blev gennemført, at Smørordningen skulde ophæves, for saa vidt angaar Eksporten, saa vilde Resultatet heraf blive, at Prisen paa de 8 Kr. 67 Øre pr. kg Smør helt tilfaldt det danske Landbrug, medens den høje finske Træpris skulde bæres af dem, der kom til at bo i de Bjendomme, som